

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 459/2020-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského a zo sudcov Petra Straku a Roberta Šorla (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o., Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369, zastúpenej LawService, s. r. o., advokátska kancelária, v mene ktorej koná advokát JUDr. Pavol Konečný, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 6 Co 76/2019-448 z 28. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky bola 24. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o., Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369 (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 76/2019-448 z 28. februára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol žalovaným v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. V tomto konaní žalobkyňa zobrala žalobu späť. Uznesením okresného súdu bolo konanie zastavené s tým, že žalobkyňa má proti žalovanému sťažovateľovi právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu z dôvodu, že sťažovateľ procesne zavinil zastavenie konania.

2.1 Proti uzneseniu okresného súdu v časti o náhrade trov konania podal sťažovateľ odvolanie, ktorým sa domáhal jeho zmeny tak, že jemu súd prizná proti žalobkyni náhradu trov konania. O jeho odvolaní bolo rozhodnuté napadnutím uznesením tak, že rozhodnutie okresného súdu bolo zmenené s tým, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2.2 Krajský súd vychádzal z toho, že (i) v konaní sa žalobkyňa žalobou zo 4. septembra 2015 domáhala proti sťažovateľovi určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, tvrdiac, že medzi nimi uzavretá kúpna zmluva je neplatná; (ii) žalobkyňa žalobu zobrala späť podaním doručeným súdu 14. októbra 2016 a (iii) ešte

predtým 26. januára 2016 bolo vyhovené protestu prokuratúra, ktorým napadol vklad vlastníckeho práva sťažovateľa do katastra nehnuteľností, ktorý bol vykonaný na základe neplatnej kúpnej zmluvy uzavretej medzi ním a žalobkyňou.

2.3 Rozsiahle odôvodnenie napadnutého uznesenia vychádza zo zohľadnenia viacerých rozhodnutí ústavného súdu v obdobných veciach a z právneho názoru, podľa ktorého vo veciach, v ktorých dôjde k späťvzatiu žaloby z objektívnych dôvodov, ktoré procesne nezavinila žiadna zo strán sporu, je opodstatnené o náhrade trov konania vysloviť záver, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2.4 Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že krajský súd sa osobitne nevyrovnal s tvrdením sťažovateľa v odvolaní, ktorý poukázal na to, že žalobkyňa zobrala žalobu späť oneskorene až 22. októbra 2016 a k vzniku trov právneho zastúpenia sťažovateľa došlo potom, ako sa sťažovateľ dal 26. mája 2016 v konaní právne zastúpiť, hoci dôvod na späťvzatie žaloby bol daný už 26. januára 2016 potom, ako bolo vyhovené protestu prokuratúra, ktorým napadol vklad vlastníckeho práva sťažovateľa do katastra nehnuteľností.

II.

Predbežné prerokovanie návrhu

3. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

4. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

5. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07). Tieto závery možno obdobne vzťahovať aj na čl. 36 ods. 1 listiny.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uznesení krajského súdu vytýka jeho nedostatočné odôvodnenie. Tvrdí, že toto uznesenie nereaguje na jeho námietky a argumenty uvedené v odvolaní.

8. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

9. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity treba vidieť v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (I. ÚS 303/2019).

10. Všeobecné súdy, ktoré sú v súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva zaručuje. V tejto súvislosti ústavný súd predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by totiž znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu.

11. Ústavný súd poznamenáva, že v zmysle svojej judikatúry považuje za arbitrárne či zjavne neodôvodnené len tie súdne rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

12. Ústavný súd uvádza, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti musí mať na zreteli, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (m. m. IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010). Poslaním ústavného súdu nie je kontrola súdnej činnosti vo všetkých smeroch a aspektoch a skúmanie akejkoľvek novej nezákonnosti alebo procesného pochybenia, či dokonca zrejmej nesprávnosti, ktoré sa v individuálnom konaní pred všeobecnými súdmi prípadne vyskytnú, ale výlučne posudzovanie konformity aktu aplikácie práva (v posudzovanej veci súdneho rozhodnutia) s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd teda nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto zásadne nemôže meritórne preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, pri vydaní ktorých súdy rešpektovali požiadavky vyplývajúce z obsahu základných práv ustanovených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou

zákonov všeobecnými súdmi, v zmysle už citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu svojím vlastným názorom iba v prípade, ak by tento bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný (I. ÚS 131/2018).

13. Sťažovateľ dospel k záveru, že napadnuté uznesenie vykazuje znaky arbitrárnosti. Okrem judikatúry všeobecného súdu poukázal na rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých vyplýva, že arbitrárnosť je daná rozporom súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné právne otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany.

14. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že krajský súd pri posúdení nároku strán na náhradu trov konania vychádzal z procesných skutočností, ktoré medzi stranami neboli sporné a ktoré jasne opísal v odôvodnení. Krajský súd argumentuje odkazom na rozhodnutia ústavného súdu v obdobných veciach a vlastnou argumentáciou, ktorej záverom je právna veta, podľa ktorej v prípade, ak k späťvzatiu žaloby došlo v dôsledku toho, že sporná otázka vlastníckeho práva bola vyriešená zrušením rozhodnutia o vklade na protest prokurátora, ide o objektívnu príčinu, ktorú nemožno považovať za zavinenie žalobcu v zmysle § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Osobitne v tejto súvislosti treba odkázať na autentickú argumentáciu krajského súdu, z ktorej je pochopiteľná argumentačná línia o tom, že žiadnej zo strán sporu nemožno pričítať to, že v konaní sporné vlastnícke právo bolo vyriešené protestom prokurátora a následným postupom katastrálneho úradu.

15. Podľa sťažovateľa krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevyrovnal s jeho tvrdením o tom, že k späťvzatiu žaloby žalobkyňou došlo s výrazným časovým odstupom od zrušenia vkladu vlastníckeho práva sťažovateľa, pričom v tomto čase sa sťažovateľ dal v spore právne zastúpiť, čím mu vznikli trovy.

16. K tomu treba uviesť, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho

rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Aj Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Nevyžaduje sa teda, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (García Ruiz proti Španielsku, veľký senát, č. 30544/96, rozsudok z 21. 1. 1999, bod 29).

17. Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia na osobitnú námietku sťažovateľa nereagoval. Otázkou teda je, či tvrdenie sťažovateľa o tom, že žalobkyňa zobrala žalobu späť s odstupom času a v tomto čase sťažovateľovi vznikli trovy tým, že sa dal v spore právne zastúpiť, je otázkou s podstatnou relevanciou pre rozhodnutie o náhrade trov konania. Ústavný súd dospel k záveru, že táto sťažovateľom tvrdená procesná skutočnosť nie je otázkou, ktorá by bola v tomto prípade rozhodná pre posúdenie otázky nároku strán na náhradu trov konania. Žalobkyni a sťažovateľovi v spore vznikli v zásade rovnaké trovy konania. V spore nedošlo ani k nariadeniu pojednávania ani iným úkonom, ktoré by si vyžiadali vynaloženie nákladov na právne zastúpenie. Vec bola skončená zastavením bez jej vecného prejednania. Preto skutočnosť oneskorenia sa žalobkyne so späťvzatím žaloby nebola pre rozhodnutie významná v takom rozsahu, aby sa s ňou krajský súd musel vyrovnáť osobitnou argumentáciou. K tomu treba uviesť, že určite inak by sa všeobecný súd s touto skutočnosťou musel vyrovnáť vtedy, ak by konanie bolo zaťažené ďalšími úkonmi, ktoré by viedli k vynaloženiu nákladov na právne zastúpenie. Podstatnou otázkou bolo

posúdenie zavinenia strán na zastavení konania so záverom, že k zastaveniu konania došlo z objektívnych, nie subjektívnych ktorejkoľvek zo strán pričítateľných dôvodov. Na túto otázku dal krajský súd jasnú a argumentačne presvedčivú odpoveď.

18. To, že sa krajský súd s okrajovou, sťažovateľom tvrdenou procesnou skutočnosťou, osobitne argumentačne nevyrovnal, nemožno považovať za taký exces, ktorý by zakladal porušenie sťažovateľom uvádzaných ústavných práv. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože sú zjavne neopodstatnené. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, ako dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Ako už ústavný súd odôvodnil v predchádzajúcich odsekoch, za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybníť ústavnosť napadnutých rozhodnutí. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia. Tak je to aj v tomto prípade.

19. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia označených práv rozsudkom krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

20. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa vymedzených v petite sťažnosti (zrušenie rozhodnutí, priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2020

Martin Vernarský
predseda senátu